

Erdészeti Rendeleték Tára.

I.

1898. XIX. törvényczikk.

A községi és némely más erdők és kopár területek állami kezeléséről, továbbá a közbirtokosságok és a volt urbéresék osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

(Szentesítést nyert 1898. évi július hó 9-én. — Kihirdetett az „Országos Törvénytar“-ban 1898. évi július hó 16-án.)

ELSŐ CZIM.

Az erdők állami kezeléséről.

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

1. §. A következő a)—g) pontok alatt felsorolt erdők és kopár területek, azoknak az erdőgazdasági teendőknek az ellátása végett, melyek szakértő erdőtisztek által végzendők (1879. évi XXXI. törvényczikk 21. §-a.), az állam kezelésébe adandók át, u. m :

a) a kis- és nagyközségek, továbbá az 1873. évi XXX. törvényczikk 2. §-ában említett községek (vagyonközségek), mint ilyenek, birtokában levő erdők;

b) az urbéri rendezés alkalmából erdőilletőség fejében a volt urbéresék tulajdonába átment, közösen kezelt erdők;

c) az urbéri rendezés alkalmából legelőilletőség fejében a volt urbéresék tulajdonába átment, közösen kezelt erdők, amennyiben az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

d) a volt urbéresékek ajándékozás, vétel, csere útján, vagy más jogcímen birtokába jutott, közösen kezelt erdők, amennyiben az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2. vagy 4. §-ának hatálya alá esnek;

e) a törvényhatóságok, törvényhatósági joggal felruházott városok és rendezett tanácsu városok, mint ilyenek, tulajdonában levő erdők, ha a jelen törvény életbe lépése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem

forog fenn, ha jövedelmezőségük külön erdőtiszt tartását nem engedi meg;

f) az egyházi testületek és egyházi személyek, mint ilyenek, birokában levő erdők, továbbá a köz- és magánalapítványok- és hitbizományokhoz tartozó erdők, a közbirtokossági erdők és az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. §-ának hatálya alá eső részvénytársulati erdők, ha a jelen törvény életbe lépése idejében szerződés alapján már az állam által kezeltetnek, vagy a mennyiben ez az eset nem forog fenn, ha birtokosaik, a jelen törvény életbe léptétől számított hat hónapon belül, külön szakértő erdőtisztet nem alkalmaznak;

g) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt kopár területek közül azok, a melyek a jelen szakasz *a)*—*f)* pontjainak hatálya alá eső erdők birtokosainak tulajdonát képezik, továbbá azok a kopár területek, melyeken az erdősítést az 1879. évi XXXI. törvényczikk 166. §-ában említett társulatnak kell eszközölni.

2. §. A földmivelésügyi minister a birtokosok kérelmére, azoknak az erdőgazdasági teendőknek az ellátása végett, melyek szakértő erdőtisztek által végzendők, a következő erdőket és kopár területeket is az állam kezelésébe veheti át, u. m.:

a) az 1. §-ban nem említett birtokosok tulajdonában levő véderdőket;

b) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-a és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ai szerint beerdősítésre kijelölt, de a jelen törvény 1. §-ának *g)* pontja alá nem sorozható kopár területeket;

c) az 1879. évi XXXI. törvényczikk 165. §-ának és az 1894. évi XII. törvényczikk 13. és 14. §-ainak hatály alá nem eső kopár területeket.

3. §. Az 1. §. *c)*, *d)* és *g)* pontjaiban említett erdőkre, illetőleg kopár területekre az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. §-ának és a kapcsolatos rendelkezéseknek hatálya kiterjesztetik, mind a mellett a *c)* pontban említett erdőket illetőleg azzal a megszorítással, hogy ezeknél, miután rendeltetésök a legelő-erdők hivatását szolgálják, nem a faanyagok termelése a főczél, hanem a legeltetés igényeinek a kielégítése, s ennél fogva azok üzemterveiben a legeltetés és az alomgyűjtés csak oly mértékben korlátozható, a

mily mértékben ezt a talaj termőképességének biztosítása megkívánja.

A 2. §. *b)* és *c)* pontjai alapján állami kezelésbe vett kopár területek birtokosai kötelesek az erdősítést a földmivelésügyi miniszter által jóváhagyott részletes terv szerint foganatosítani és a beerdősített területeket az 1879. évi XXXI. törvényczikk 2-ik, illetőleg 4-ik §-a szerint kezelni.

4. §. A felett a kérdés felett, hogy az 1. §. *e)* pontjában említett erdők, tekintettel jövedelmezőségükre, az állam kezelésébe adandók-e át, vagy a birtokosok azok kezelésére külön erdőtisztet tarthatnak, illetőleg tartani kötelesek, a birtokosok és az illetékes közigazgatási bizottságok meghallgatása után, a belügyi miniszterrel egyetértésben, a földmivelésügyi miniszter határoz.

5. §. Az állami kezelés, az állami kezelésbe vett erdők és kopár területek állagával és hasznaival való rendelkezés tekintetében, a birtokosoknak törvények és egyéb jogszabályok által biztosított jogait nem érinti.

6. §. Az állami kezelés megszűnik, ha annak az 1. és 2. §-okban meghatározott feltételei megszűnnek.

Az 1. §. feltételeinek megszűnése esetében az állami kezelés folytatása a 2. §. alapján kérelmezhető.

A megszüntetés iránt a földmivelésügyi miniszter, attól az időponttól számítva, a melyben az állami kezelésnek az 1. és 2. §-okban meghatározott feltételei megszűntek, egy éven belül intézkedni tartozik.

7. §. A földmivelésügyi miniszter az 1. §. *e)* és *f)* pontjaiban, továbbá a 2. §. *a)–c)* pontjaiban említett erdők és kopár területek birtokosainak kérelmére a 6. §. esetein kívül is megszüntetheti az állami kezelést a birtokukban levő erdőkre és kopár területekre nézve, de csak a jelen törvény életbe lépése után következő minden tizedik év végén beálló hatálylyal.

A birtokos a megszüntetés iránt a földmivelésügyi miniszterhez legkésőbb az illető tíz éves időszak nyolczadik naptári évének végéig írásban köteles folyamodni. Ha a folyamodó birtokos erdeje az 1879. évi XXXI. törvényczikk 17. és 21. §-ainak hatálya alá esik, folyamodványában hitelesen igazolni köteles, hogy erdejének szakszerű

kezeléséről a törvény követelményének megfelelően gondoskodni képes.

Törvényhatóság, törvényhatósági joggal felruházott város, rendezett tanácsu város, egyházi testület, egyházi személy, köz- vagy magánalapítvány ezenkívül azt is köteles igazolni, hogy az állami kezelés megszüntetéséhez törvényszerinti felsőbb hatósága hozzájárult.

II. FEJEZET.

Az állami kezelés közegeiről.

8. §. Az állami kezeléssel összekötött teendők végzésére a földmivelésügyi minister m. kir. állami erdőhivatalokat és a szükséghez képest, ezeknek alárendelt járási m. kir. erdőgondnokságokat szervez.

A m. kir. állami erdőhivatalok működési köre egy vagy több törvényhatóság területére, a m. kir. járási erdőgondnokságok működési köre pedig rendszerint egy vagy több főszolgabírói járás területére terjed ki.

A m. kir. állami erdőhivatalok és a m. kir. járási erdőgondnokságok székhelyeit és kerületeit, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a földmivelésügyi minister állapítja meg.

9. §. A m. kir. állami erdőhivatal személyzete a hivatalfőnökből, a szükséghez mért számban alkalmazott központi és járási erdőtiszttekből és a szükséges segédszemélyzetből áll.

10. §. A m. kir. állami erdőhivatal személyzetét a földmivelésügyi minister nevezi ki és az szolgálati és fegyelmi tekintetben közvetlenül a földmivelésügyi miniszternek van alárendelve.

III. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal hatásköréről.

11. §. A m. kir. állami erdőhivatal feladatát az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek kezelése körül azok az összes teendők képezik, melyeknek végzéséhez erdészeti szakképzettség szükséges; nevezetesen:

a) kijelöli a birtokosok által rendelkezésre bocsátott hiteles adatok alapján a birtokhatárokat; intézkedik a határok állandó

megjelölése iránt; felügyel arra, hogy a határjelek állandóan fenntartassanak;

b) teljesíti a birtokok felméréséhez, térképezéséhez és gazdasági beosztásához szükséges mérnöki munkálatokat; kimutatja és nyilvántartja a birtokok területét;

c) elkészíti az ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemterveket és azokat a munkálatokat, melyek a rendszeres gazdasági üzemtervek időszaki átvizsgálása végett az erdőrendészeti hatóságnak beterjesztendők;

d) kijelöli a helyszínén a gazdasági üzemtervek rendelkezései és az erdőrendészeti hatóság külön intézkedései alapján a foganatosítható használatokat; tervet készít és utbaigazítással szolgál a használatok foganatosítására nézve; felügyel a használatok gyakorlásánál a törvények és rendeletek megtartására;

e) kijelöli a helyszínén az erdősitéseket és mindazokat a teendőket, melyek az erdő védelme, ápolása és a gazdaság emelése érdekében foganandosítandók; tervet és költségvetést készít a végzendő munkákról, utbaigazítással szolgál a kivitelre nézve; ellenőrzi a munkálatok teljesítését;

f) megállapítja az értékesítés alá kerülő fakészletek és más erdei termékek mennyiségét és becsértékét, ugyszintén minden más erdei haszonvétel becsértékét; javaslatot tesz az erdei termékek felosztására, vagy azok értékesítésének módjára és feltételeire nézve;

g) felügyel a birtokosok által alkalmazott erdőőrökre; nyilvántartja a tudomására jutott erdei kihágásokat, intézkedik a tetten nem ért kihágók kinyomozása iránt; jogosítva van az erdei kihágást elkövetők ellen az illetékes bírósághoz külön meghatalmazás nélkül is panaszt előterjeszteni, a birtokost az eljárás további folyama alatt a bíróság előtt képviselni és a megengedett jogorvoslatot használni, valamint a birtokos felhatalmazása esetében a kárra nézve egyezsége kötni;

h) az illetékes erdőrendészeti hatóságnak bejelenti az erdőrendészeti áthágásokat s teljesíti azokat a szakmunkálatokat, melyek az eljárásnál a tényállás megállapítására szükségesek;

i) felvilágosítással szolgál és véleményt ad a birtokosoknak és az illetékes hatóságoknak az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek kezelésére vonatkozó minden kérdésben.

A m. kir. állami erdőhivatal jelen szakaszban meghatározott hatáskörének további részleteit és az eljárást a földmivelésügyi minister rendeletileg állapítja meg.

12. §. A m. kir. állami erdőhivatal, a közigazgatási bizottság felhívására, a működési köréről kijelölt törvényhatóságban, illetőleg törvényhatóságokban a közigazgatás körében előforduló erdészeti szakteendőket is teljesíteni köteles; ebbeli hatáskörét a földmivelésügyi minister a belügyi ministerrel egyetértően állapítja meg.

13. §. A m. kir. állami erdőhivatalnak a 11. §-ban megállapított hatásköre az állami kezelésbe vett erdőkben és kopár területeken szükséges erdei munkáknak az elkészített tervek és megadott utbaigazítások szerint való közvetlen végrehajtására (a határjelek elkészítésére, a fa- és más termékek termelésére, szállítására, raktározására és értékesítésére, az erdősítések foganatosítására stb.), továbbá az anyag- és pénzkezelésre, ugyiszinté az erdővédelem közvetlen gyakorlására nem terjed ki.

Ezen feladatokat saját munkaerejükkel és saját költségükön az érdekelt birtokosok kötelesek teljesíteni. A földmivelésügyi minister azonban megengedheti, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a költségek megtérítése ellenében a birtokosok feladatát képező egyes, vagy összes teendők teljesítését is elvállalja.

14. §. Az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek az 1879. évi XXXI. törvényzikk 22., 23., 37., 38. és 50. §-ai szerint alkalmazott erdőörök és az erdőörzésnél alkalmazott segédszemélyzet részére, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával, szolgálati és fegyelmi szabályokat alkotni és azokat a jelen törvény életbeléptetésétől számított hat hónapon belül jóváhagyás végett a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni; kötelesek továbbá a kötelességeiket nem teljesítő erdőörök és segédszemélyzet ellen a jóváhagyott fegyelmi szabályokat szigorúan alkalmazni.

Ha a birtokosok ezeknek a kötelességeiknek eleget nem tesznek, a szolgálati és fegyelmi szabályokat, a m. kir. állami erdőhivatal meghallgatásával, a közigazgatási bizottság állapítja meg, illetőleg a kötelességeiket megszegő erdőörökkel és segédszemélyzettel szemben alkalmazandó fegyelmi eljárás iránt, a m. kir. állami erdőhivatal panaszára a közigazgatási bizottság intézkedik.

A fegyelmi büntetésképen kirótt pénzbírságot a birtokos az elmarasztalttól beszedni és az „Országos erdei alap“ javára a járási főszolgabírónak átszolgáltatni köteles.

15. §. A m. kir. állami erdőhivatal jelen törvényben meghatározott teendőit a fennálló törvények és szabályok, az érvényben levő gazdasági üzemtervek és a birtokosokhoz esetről-esetre kiadott külön hatósági rendeletek részletes intézkedéseinek megfelelően teljesíti; ezeken a korlátokon belül az érdekelt birtokosok kívánságát figyelembe venni tartozik.

16. §. A hatóságok a birtokosokhoz intézett rendeleteiket, a mennyiben azok végrehajtásánál a m. kir. állami erdőhivatalnak közreműködni kell, a m. kir. állami erdőhivatallal is közölni tartoznak.

17. §. A m. kir. állami erdőhivatal által kezelt erdők és kopár területek birtokosai kötelesek meghatalmazottat kijelölni, ki őket a m. kir. állami erdőhivatallal szemben képviseli.

IV. FEJEZET.

A m. kir. állami erdőhivatal költségeiről.

18. §. A m. kir. állami erdőhivatal közegei részére a 11. §-ban felsorolt teendők teljesítésekor szükséges kézi munkaerőt, anyagokat és szerszámot, továbbá a község határában belül szükséges fuvarot és, ha a munkálatok egy napnál tovább tartanak, az elszállásoláshoz szükséges helyiséget az a birtokos, illetőleg azok a birtokosok kötelesek szolgáltatni, a kinek, illetőleg a kiknek erdeje érdekében a munkálatok teljesíttetnek.

19. §. A m. kir. állami erdőhivatalnak a 18. §-ban nem említett összes egyéb szükségleteit az állam fedezi; az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosai azonban az államnak kezelési költség címén törvényhatóságunkint évi átalányt fizetnek.

Az évi átalányt, a m. kir. állami erdőhivatal költségeihez mérten, a közigazgatási bizottság meghallgatásával öt évről—öt évre a földművelésügyi minster állapítja meg; a megállapításnál azonban a földművelésügyi minster figyelembe venni tartozik, hogy a m. kir. állami erdőhivatal a 12. §. szerint olyan teendőket is teljesi-

teni köteles, a melyekkel járó költségek az 1. és 2. §-okban felsorolt erdők és kopár területek birtokosait nem illetik.

Az ekként megállapított évi átalány azokban a törvényhatóságokban, melyekben az 1. és 2. §-okban említett erdők a jelen törvény életbe lépése előtt szerződés alapján már az állam által kezeltettek, az állami kezelés iránt kötött szerződések lejártáig, — a többi törvényhatóságokban pedig az első öt év leteltéig, kat. holdankint átlagosan nem lehet nagyobb annál az összegnél, a melyet a birtokosok kezelési költség czimén a jelen törvény életbe lépését megelőző évben kat. holdankint átlag fizetni tartoztak.

A m. kir. állami erdőhivatalok szükségleteit és a birtokosok által fizetendő évi átalányokat a földművelésügyi minster az állami költségvetésben törvényhatóságonként irányozza elő.

20. §. A földművelésügyi minster által megállapított évi átalányból az egyes birtokosokra eső évi járulékokat, az erdők, illetőleg a kopár területek terjedelme alapján és egyszersmind azok jövedelmezőségének is figyelembe vételével, a közigazgatási bizottság veti ki és tartja nyilván.

21. §. A 20. §. szerint kivetett legmagasabb évi járuléknak egy kataszteri holdra eső összege nem lehet nagyobb, mint a 20. §. szerint ugyanabban a törvényhatóságban kivetett legalacsonyabb évi járulék egy kataszteri holdra eső összegének háromszorosa.

22. §. A közigazgatási bizottságnak az évi járulékok kivetése tárgyában hozott határozata ellen, továbbá a kivetett járulékok beszedésénél és behajtásánál követett eljárás ellen, a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye. A panasz a határozat végrehajtását nem függeszti fel.

23. §. A véderdők és kopár területek birtokosait a földművelésügyi minster, a közigazgatási bizottság meghallgatása után, a kivetett évi járulék megfizetésének kötelezettsége alól meghatározott időre részben, vagy — kivételes indokok alapján — egészben felmentheti. Az ekként elengedett évi járulékok a 19. §. szerint megállapított évi átalányból leszámítatnak.

24. §. Az évi járulékok a közadók módjára hajtatnak be.

MÁSODIK CZIM.

A közbirtokosságok és a volt úrbéresek osztatlan tulajdonában lévő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyvitelének szabályozásáról.

25. §. A közbirtokosságok és a volt urbéresek osztatlan tulajdonában levő, közösen használt erdők és kopár területek gazdasági ügyeit, a jelen törvény értelmében készült szabályzat szerint, a közös birtokosok gyűlése intézi.

A közös birtokosok gyűlésének határozatait a közös birtokosok által választott elnök és végrehajtó közegek (választmány, erdőgazda, pénztárnok stb.) hajtják végre.

A közös birtokosok gyűlésének jogában áll a jelen törvényben meghatározott hatáskörének egy részét a szabályzatban az elnökre és a végrehajtó közegekre bizni.

26. §. A közös birtokosok gyűlését a bírósággal, a közigazgatási hatósággal és amennyiben a közösen használt erdő és kopár terület állami kezelés alatt van, a m. kir. állami erdőhivatallal szemben az elnök képviseli. Kivételes esetekben a közös birtokosok képviseletével e végből választott külön közös meghatalmazott is megbízható.

27. §. A közös birtokosok gyűlését az elnök hívja össze.

Összehívandó a szabályzatban meghatározott időben s azonkívül valahányszor az összehívásnak szüksége beáll, vagy a közös birtokosoknak fejenként számított egytized része, az ok bejelentésével, kívánja.

A gyűlés napja a tárgyalás alá kerülő ügyek kitüntetésével legalább 15 nappal előre kihirdetés által közhirrre teendő.

A jelen törvény értelmében készült szabályzat megállapíthatja, hogy a közhirrététel a kihirdetésen kívül más módon is történjék.

A gyűlést az elnök vezeti, kivéve azt az esetet, ha a közigazgatási bizottság kiküldöttje jelen van; ebben az esetben a gyűlést a közigazgatási bizottság kiküldöttje vezeti.

A gyűlés határozatait az elnök mondja ki s ő gondoskodik arról, hogy a határozatok kihirdetessenek és végrehajtsanak.

A hatósági határozatok végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe nem utalt intézkedéseket az elnök teszi meg.

28. §. A gyűlésen szavazásra a tényleges birtokosok jogosultak.

A határozatok hozatalánál, a mennyiben a jelen törvény más-ként nem intézkedik, a közös birtokosoknak az arányrészek szerint számított többsége dönt.

A gyűlésen meg nem jelentek úgy tekintendők, mint a kik a jelenlevők többségének határozatához hozzájárultak.

Fontosabb esetekben a közös birtokosoknak fejenkint számított egynegyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kívánhatja és a gyűlés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet.

A mennyiben a közös birtokosok tulajdonát képező erdő és kopár terület állami kezelés alatt áll, a közös birtokosok gyűlésén a m. kir. állami erdőhivatal közegei is részt vehetnek, de szavazati joggal nem bírnak.

29. §. A szavazásra jogosultakról az arányrészek kitüntetésével jegyzék vezetendő.

Ha az arányrészek egyáltalában meg nem állapíthatók, a jogosultak fejenkint egyenlő arányban gyakorolják szavazati jogukat mindaddig, míg a jogosultság aránya biróilag meg nem állapíttatik.

Ha valakinek a közös erdő és kopár terület használatához való joga vagy jogosultságának aránya kétséges, addig, a míg a vitás kérdés biróilag eldöntetik, az illetőnek a szavazásra jogosultak jegyzékébe való felvétele felett a közös birtokosok gyűlése határoz.

Ennek a határozatnak meghozatalában az érdekelt szavazatával részt nem vehet.

30. §. A közös birtokosok gyűlésének jelen törvényben meghatározott hatásköre a közösen használt erdők és kopár területek állagának elidegenítésére, egyénenkint való felosztására és megterhelésére nem terjed ki.

Ez a rendelkezés azonban nem zárja ki azt, hogy közös birtokosok gyűlése a határjelek kijavítása és kiigazítása körül felmerülő vitás kérdések elintézése végett a szükséges intézkedéseket megtehesse.

31. §. A közösen használt erdők és kopár területek jövedelme, a mennyiben az a gazdasági üzemterv szerint kihasználható terményekből és egyéb rendes haszonvételekből származott, a közös

terhek és költségek fedezése után a jogosultak között a jogosultság arányában felosztandó.

Ha azonban a közösen használt erdőkben és kopár területeken a gazdasági üzemtervtől eltérő rendkívüli használatok gyakoroltattak, a földmivelésügyi minister elrendelheti, hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelemből a közös terhek és költségek fedezésére szükséges összeg gyümölcsözőleg helyeztessék el, a jövedelemnek ezen felül megmaradó része pedig annyi évre felosztva használtassék fel a jelen szakasz első bekezdésében meghatározott célra, a hány évi rendes használatnak a rendkívüli használat megfelelt; vagy pedig hogy a rendkívüli használatból befolyó jövedelem gazdasági beruházásokra, ingatlan birtok vásárlására, vagy adósságok törlesztésére fordittassék.

32. §. Ha a közösen használt erdők és kopár területek jövedelméből a közös terheket és költségeket nem lehet fedezni, a közös birtokosok gyűlése a közös terhek és költségek fedezésére járulékot vethet ki, vagy pedig a közös munkával teljesíthető gazdasági teendőknek természetben való lerovását határozhatja el.

33. §. A kivetett járulékok a közadók módjára szedetnek, illetőleg hajtatnak be; de külön számolandók el és a közös birtokosok pénztárának szolgáltatandók át; a közös birtokosok gyűlésének azonban jogában áll a járulékokat saját végrehajtó közegei által is beszedetni.

A természetben lerovandó közös munkát a közös birtokosok a jogosultság arányában teljesítik. A közös munka a közös birtokosok gyűlése által meghatározandó pénzértékben megváltható, illetőleg a munka nem teljesítése esetében annak pénzértéke a járulékok módjára behajtható.

34. §. A közös birtokosok határozata szerint eladás útján értékesítendő fatermékek mennyisége és értéke, a mennyiben az erdő állami kezelés alatt van, a m. kir. állami erdőhivatal becslése alapján, más esetekben pedig az erdő kezelésével megbizott erdőtiszt becslése alapján, az eladás előtt pontosan megállapítandó, és szintén az eladás előtt meghatározandók az értékesítés egyéb feltételei is.

35. §. A jelen törvény értelmében alkotott szabályzat meg-

állapíthatja, hogy a helybeli lakosság fogyasztására szánt fatermékek, kis részletekben, árszabály szerint értékesíttessenek.

Az árszabályt a m. kir. állami erdőhivatal, illetőleg a kezeléssel megbízott erdőtiszt javaslata alapján, évről évre, a közös birtokosok gyűlése állapítja meg.

36. §. Az eladásra szánt fatermékeknek az a része, mely a 35. §-ban megállapított módon nem értékesíthető: nyilvános árverésen adandó el.

Kivételnek csak akkor van helye, ha valamely más értékesítési mód alkalmazását a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak legalább háromnegyed része határozza el.

Ezen határozatnál a szavazatok fejenkint számíttatnak, a háromnegyed rész többségbe pedig a távollevők szavazatai nem tudhatók be.

2000 koronánál nagyobb becsértéket képviselő fakészlet nyilvános árverésen kívül csak a közigazgatási bizottság jóváhagyásával adható el.

37. §. Az árverési és szerződési feltételeknek és ezek kihirdetése módjának megállapításában, a kihirdetés végrehajtásának ellenőrzésében és az árverésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje is közreműködhetik, ha pedig a szavazásra jogosult összes közös birtokosoknak fejenkint számítva legalább egynegyed része kívánja, közreműködni tartozik.

Az árverés napja és feltételei legalább 15 nappal előre kihirdetendők.

38. §. Ha a becsérték az első árverésen nem éretik el, második árverés hirdetendő s csak akkor, ha a becsérték a második árverésen sem éretik el, fogadható el a becsértéknél kisebb ajánlat. Ha a becsérték 2000 koronát meghaladott, a becsértéknél kisebb ajánlatot a közös birtokosok gyűlése csak a jelenlevő szavazásra jogosult közös birtokosok szavazatának háromnegyed részével fogadhat el. Ennél a határozatnál a szavazatok és a többség a 36. §. harmadik bekezdése szerint számítandók.

39. §. Ha a becsérték 2000 koronánál nagyobb, a közös birtokosok kötelesek az árverési hirdetményt, melybe mindenkor felveendő, hogy utóajánlatok egyáltalában nem fogadtnak el, a közigazgatási bizottságnak betérjeszteni; a közigazgatási bizottságnak

pedig jogában áll az árverést megelőzőleg, vagy az árverés után nyolcz napon belül elrendelni, hogy az árverésre vonatkozó iratok az árverés befejezése után, az árverési eljárás hivatalból való felülvizsgálása végett, hozzá beterjesztessenek. A közigazgatási bizottság az árverési eljárás felülvizsgálása alapján hozott határozatát az iratok beterjesztésétől számított 30 napon belül a közös birtokosok gyűlésével közölni tartozik; ha ez alatt az idő alatt a közigazgatási bizottság nem intézkedik, az árverés következtében szükséges további intézkedések megtehetőek.

40. § Az elnököt és a 25. §-ban említett többi közegeket a közös birtokosok, a 27. §. értelmében összehívott gyűlésen, a határozatok hozatalára megszabott módon választják. A megválasztott elnök 8 nap alatt a közigazgatási bizottságnak bejelentendő.

Ha a közös birtokosok az elnököt és a 25. §-ban említett közegeket megválasztani és az elnököt bejelenteni elmulasztják, a közigazgatási bizottság a közös birtokosokat a választás megejtése végett gyűlésre hívja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, elnökül és végrehajtó közegekül, a szabályzatban megállapított hatáskörrel, ideiglenesen, arra alkalmas közös birtokosokat, vagy szükség esetében a közös birtokosok körén kívül álló más alkalmas egyéneket rendel ki.

41. §. Ha a közös birtokosok az elnök által összehívott gyűlésen meg nem jelennek, vagy a tárgyalásra kitűzött ügyekben határozatot nem hoznak, vagy ha a közigazgatási bizottság jogerőre emelkedett határozatainak végrehajtása iránt a gyűlés hatáskörébe tartozó intézkedéseket meg nem teszik, a közigazgatási bizottságnak jogában áll a gyűlés hatáskörét ideiglenesen az elnökre ruházni.

42. §. Ha az elnök a 25., 26., 27. és 41. §-okban meghatározott kötelességeit nem teljesíti, a közigazgatási bizottságnak jogában áll őt tisztétől elmozdítani és a közös birtokosok gyűlését uj elnök választására felhívni.

43. §. A közös birtokosok, addig is, a mig a végleges szervezkedés megtörténhetik (48. §.), kötelesek a jelen törvény életbe lépésétől számított két hónap alatt elnököt választani, vagy a menyiben elnökük már van, azt a jelen törvényben meghatározott elnöki hatáskör gyakorlására meghatalmazni és a megválasztott,

illetőleg meghatalmazott elnököt a közigazgatási bizottságnak bejelenteni.

Ha a közös birtokosok ennek a köteleességüknek eleget nem tesznek, a 40. §. második bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények állanak be.

44. §. A 25. §-ban említett szabályzatot a közös birtokosok a 27. §. értelmében összehívott gyűlésen a határozatok hozatalára megszabott módon állapítják meg.

A szabályzatban az erdő és kopár terület szabatos megjelölésén kívül meg kell állapítani:

a) a közös birtokosok gyűlésének székhelyét, szervezetét és hatáskörét;

b) az elnök hatáskörét;

c) a közös birtokosok határozatainak végrehajtására hivatott közegek jogait és kötelezéseit;

d) az alkalmazottak felfogadásának és alkalmazásának módját és feltételeit, valamint az alkalmazottak szolgálati utasítását;

e) azokat a rendszabályokat, a melyek a jelen §. b), c) és d) pontjaiban felsoroltak ellen kötelelességmulasztás, vagy szabálytalan eljárás esetében az ügyvitel akadálytalan menetének biztosítása végett alkalmazandók;

f) az erdei termékek és más haszonvételek értékesítésének szabályait;

g) a közös költségek kivetésének és beszedésének módját;

h) az anyag- és pénzkezelés szabályait.

i) az erdei haszonvételek természetben való gyakorlásának és a készpénzben befolyó jövedelem felosztásának szabályait.

A szabályzatnak ezek az intézkedési a 25.—43. §-okban foglalt rendelkezésektől nem térhetnek el.

45. §. A közös birtokosok kötelesek a jelen törvény életbe lépésétől számított egy éven belül a szavazásra jogosultak jegyzékét összeállítani és a szabályzatot megállapítani s a jegyzékét két példányban, a szabályzatot pedig három példányban a közigazgatási bizottsághoz betérjeszteni.

A jegyzék összeállításánál és a szabályzat megállapításánál a közigazgatási bizottság kiküldöttje is közreműködik.

46. §. A szavazásra jogosultak betérjesztett jegyzékét a köz-

igazgatási bizottság csak a netalán beadott panaszokra való tekintettel veszi bírálat alá. Panasz esetében a vitás kérdést az eddigi gyakorlatnak megfelelően dönti el s ehhez a határozatához képest a netalán szükséges kiigazításokat a jegyzék mindkét példányán megteszi.

A szabályzatot a közigazgatási bizottság, a m. kir. állami erdőhivatal és a kir. erdőfelügyelőség meghallgatásával, saját véleménye kíséretében a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

A földművelésügyi miniszter a felterjesztett szabályzatnak törvénybe vagy rendeletbe ütköző intézkedéseit megváltoztatja; más hiányok esetében pedig, záros határidő kitűzésével, a szabályzat módosítását, vagy új szabályzat készítését rendelheti el.

A változatlanul hagyott, vagy kiigazított jegyzéknek és a földművelésügyi miniszter által jóváhagyott szabályzatnak egyik példányát a közigazgatási bizottság visszatartja, másik példányát pedig az elnöknek leküldi.

47. §. Ha a közös birtokosok a szavazásra jogosultak jegyzékét vagy a szabályzatot a 45. §-ban meghatározott, illetőleg a földművelésügyi miniszter által a 46. §. alapján kitűzött határidőn belül be nem terjesztik, a szavazásra jogosultak jegyzékének összeállítása iránt ideiglenesen a közigazgatási bizottság intézkedik, a szabályzatot pedig, a közigazgatási bizottság javaslata alapján, ideiglenesen földművelésügyi miniszter állapítja meg.

48. §. A szavazásra jogosultak jegyzéke és a jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzat a földművelésügyi miniszternek a jóváhagyásra vonatkozó határozatával együtt a leérkezéstől számított 15 napon belül kihirdetendő. Ha a földművelésügyi miniszternek a szabályzat jóváhagyására, illetőleg megállapítására vonatkozó határozata ellen 15 napon belül panasz nem adatik be, vagy ha a netalán beadott panasz elintézését nyert, a szabályzat 30 napon belül a közös birtokosoknak a végből összehívott gyűlésén életbe léptetendő.

A szabályzat életbe léptetésével a 43. §. szerint bejelentett, illetőleg kirendelt elnök és a közös birtokosok által addig alkalmazott végrehajtó közegek működése megszűnik s a közös birtokosok kötelesek a szabályzat életbeléptetése végett összehívott gyűlé-

sen elnököt és végrehajtó közegeket választani és a végleges szervezkedés tekintetében szükséges egyéb intézkedéseket is megtenni.

Ha a közös birtokosok a jelen §. második bekezdésében említett kötelességüknek eleget nem tesznek, a 40. §. második bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények állanak be.

49. §. A telekkönyvben fel kell jegyezni, hogy a 25. §. hatálya alá tartozó erdő és kopár terület közös használatát a jelen törvény értelmében alkotott szabályzat rendezi.

A közigazgatási bizottság a szabályzatnak egy hiteles példányát, a 46. §. utolsó bekezdésében említett intézkedésével egyidejűleg, telekkönyvi feljegyzés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

A telekkönyvi feljegyzés és a feljegyzés törlése tárgyában követendő eljárást az igazságügyi minister rendeletileg szabályozza.

50. §. A jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzatnak módosítására, vagy egészen új szabályzattal való helyettesítésére a 44. §-t kell alkalmazni és a módosított, illetőleg az új szabályzatot három példányban be kell terjeszteni a közigazgatási bizottsághoz, mely a 46. §-nak a szabályzatra vonatkozó rendelkezései szerint jár el.

A közigazgatási bizottság a módosított, illetőleg az új szabályzatnak egy hiteles példányát a telekkönyvi okirat-gyűjteményben való elhelyezés végett a telekkönyvi hatóságnak hivatalból megküldi.

51. §. Ha a jóváhagyott, illetőleg megállapított szabályzat a 25. §. hatálya alá tartozó valamely erdőre, vagy kopár területre akár azért, mert a közös birtokosok később szerezték, akár más oknál fogva nem terjed ki, a közös birtokosok kötelesek a közigazgatási bizottság által kitűzött záros határidő alatt az ilyen erdőre, vagy kopár területre a szabályzat hatályát kiterjeszteni és e részben a közigazgatási bizottság útján a földmivelésügyi minister jóváhagyását kieszközölni, vagy pedig az 50. §. első bekezdésében foglalt rendelkezések megtartása mellett külön szabályzatot alkotni.

Ha a közös birtokosok a jelen §-ban meghatározott kötelességüknek eleget nem tesznek, a szabályzat kiterjesztése, illetőleg az új szabályzat megállapítása iránt, a közigazgatási bizottság meghallgatásával, a földmivelésügyi minister intézkedik.

A 49. §. rendelkezéseit a jelen §. eseteiben megfelelően kell alkalmazni.

52. §. a közigazgatási bizottság kiküldetésekre szükség esetében a m. kir. állami erdőhivatal közegeit is igénybe veheti.

53. §. A hatósági kiküldetések költségei abban az esetben, ha a kiküldetés a közös birtokosok kérelmére történt, vagy a közös birtokosok mulasztása folytán vált szükségessé, az érdekelt közös birtokosokat terhelik és a közadók módjára hajtának be.

54. §. A közös birtokosok gyűlésének határozatai ellen, a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt, a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

Panaszszal élhet minden érdekelt fél és a közös birtokosok gyűlésének elnöke, habár nincs is érdekelve.

A közös birtokosok gyűlésének határozata ellen emelt panasz egymagában nem akadályozza a határozat végrehajtását, de a közigazgatási bizottság olyan esetekben, midőn a panasz érdemében azonnal nem határozhat, a megtámadott határozat végrehajtását előzetes intézkedéssel megtilthatja.

A kiküldetések iránti hatósági rendelkezések panaszszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

A közigazgatási bizottság határozatai ellen, továbbá a földmivelésügyi miniszternek a 31., 46., 47. és 51. §-okban említett határozatai ellen a közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.

55. §. Azok a közös birtokosok, a kiknek a jelen törvény hatályba léptekor még nem volt a 25. §. hatálya alá tartozó erdejük vagy kopár területük és csak később jutnak ilyen erdő vagy kopár terület birtokába, szintén kötelesek a 25—54. §-okhoz alkalmazkodni, de reájuk nézve azokat a határidőket, melyek az idézett §-ok értelmében a jelen törvény hatályba léptétől számítandók, a közigazgatási bizottság által hozzájuk intézett felszólítástól kell számítani.

56. §. Ha a 25. §. hatálya alá tartozó valamely erdő vagy kopár terület két vagy több törvényhatóság területén fekszik, a földmivelésügyi miniszter határozza meg azt, hogy a jelen törvény «Második czim»-ében említett közigazgatási teendőket melyik törvényhatóság közigazgatási bizottsága teljesítse.

HARMADIK CZIM.

Záróhatározatok.

57. §. Az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek állami kezelése iránt a birtokosok és a földmivelésügyi minister között, illetőleg a birtokosok nevében a törvényhatóságok és a földmivelésügyi minister között létrejött szerződések határozatai helyébe a jelen törvény rendelkezései lépnek.

58. §. A jelen törvény életbe lépése előtt az 1. és 2. §-okban említett erdők és kopár területek kezelésére szervezett erdőtisztai intézmények a m. kir. állami erdőhivatalok szervezésével megszűnnek. A megszüntetett erdőtisztai intézményeknél az 1879. évi XXXI. törvénycikk 36. §-ában megszabott minősítéssel alkalmazott személyzetnek megfelelő alkalmazásáról vagy végellátásáról az állam gondoskodik.

59. §. Olyan kis-, vagy nagyközségnek és vagyonközségnek, melynek az 1. §. a) pontja értelmében állami kezelésbe adandó területe legalább 5000 kat. hold terjedelemmel bír, jogában áll a jelen törvény életbe lépésétől számított hat hónapon belül, illetőleg ennek az időnek letelte után, a 7. §. második bekezdésében meghatározott időpontokig a földmivelésügyi ministerhez írásban folyamodni az iránt, hogy erdejét és kopár területét az állami erdőhivatal helyett saját erdőtisztje által kezeltethesse.

A földmivelésügyi minister az ekként kért engedélyt, a közgazgatási bizottság meghallgatása után, a belügyi ministerrel egyetértésben adja meg, de csak abban az esetben, ha az illető erdő jövedelmezőségét a külön erdőtiszt tartásával járó költségek állandó fedezhetése szempontjából megfelelőnek és a kért külön kezelés sikerét egyéb tekintetben is kellőleg biztosítottnak találja.

A földmivelésügyi minister engedélye alapján külön erdőtiszt által kezelt erdő és kopár terület kezelését a m. kir. állami erdőhivatal évenként megvizsgálni és tapasztalatairól a földmivelésügyi ministernek jelentést tenni köteles.

A földmivelésügyi minister, ha arról győződik meg, hogy a kezelés az ilyen erdőkben és kopár területeken a czélszerű erdőgazdaság követelményeinek nem felel meg, a külön erdőtiszt tartására adott engedélyt a belügyi ministerrel egyetértésben vissza

vonhatja és az erdőnek és kopár területnek az állam kezelésébe való átadását rendelheti el.

A jelen §-ban a kis-, vagy nagyközségeknek és vagyonközségeknek nyújtott kedvezmény által sem az ebben a törvényben, sem az 1879. évi XXXI. törvényzikkben foglalt rendelkezések nem érintetnek.

60. §. A jelen törvényben szabályozott eljárással kapcsolatos beadványok és iratok bélyeg- és illetékmentesek. Ez a bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki a közös birtokosok és alkalmazot-
taik és más harmadik személyek közt létrejött jogügyletekre és a a fatermékek nyilvános árverésénél felvett árverési jegyző-
könyvekre.

61. §. A közigazgatási bizottságnak a jelen törvényben meg-
állapított hatáskörét, az 54. §. első, harmadik és negyedik bekez-
désében említett ügyeket kivéve, az 1879. évi XXXI. törvényzikk
26. §-ában említett háromtagu albizottság gyakorolja.

Az 54. §. első, harmadik és negyedik bekezdésében említett
ügyekben, az előbbi bekezdésben említett albizottság meghallga-
tásával, maga a közigazgatási bizottság határoz.

A jelen §. első bekezdése szerint az ott említett albizottság
hatásköréhez tartozó, de halasztást nem tűrő egyes esetekben, az
albizottság előadójának meghallgatásával, az albizottság elnöke
vagy helyettese saját felelősségére intézkedik, de intézkedését és
azt, hogy miért nem tartotta az ülést bevárhatónak, a legközelebbi
ülésnek bejelenteni tartozik.

62. §. A földmivelésügyi minister felhatalmaztatik, hogy a
jelen törvény végrehajtására vonatkozó rendeleteket kiadhassa, azo-
kat módosíthassa, vagy hatályon kívül helyezhesse.

63. §. Jelen törvény az 1890. évi. XIX. törvényzikk hatá-
lyát nem érinti.

64. §. Fiume városát és kerületét illetőleg felhatalmaztatik a
földmivelésügyi minister, hogy a jelen törvényt az ottani viszonyok-
nak megfelelőleg léptesse hatályba.

65. §. Jelen törvény végrehajtásával a földmivelésügyi, bel-
ügyi és igazságügyi ministerek bizatnak meg.

66. §. Jelen törvény életbe lépésének idejét a földmivelésügyi
minister rendelettel állapítja meg.

II.

Körrendelet.

valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(Gyümölcsösök létesítése ügyében.)

43,600/1898. sz. földm. min. — A gyümölcsstermelésnek felkarolása és minél szélesebb körben való megkedveltetése és egyszersmind támogatása érdekében kívánatosnak találtam, hogy az államerdészet közegei a jelzett czélok szolgálatában alkalmas módon közreműködjenek.

Nevezetesen gondoskodni kívánok arról, hogy a kincstári erdőhatóságok kerületeiben alkalmas helyeken megfelelő nagyságu gyümölcsösök telepíttessenek, még pedig mindenütt faalanyok és oltatványok nevelésére való faiskolákkal is ellátva. Ezek a gyümölcsösök és faiskolák mintaszerűen lesznek kezelendők, hogy a környékbeli lakosság számára vonzó példát nyujtsanak és hogy azokból a kincstári gyümölcsösök és a környékbeli lakosság faalanyokkal és oltványokkal ellátható legyen.

A jelzett cél megvalósítása érdekében utasítom az erdőhatóságot, hogy az alábbiak figyelembevételével a tervezett gyümölcsösök telepítésének és fentartásának tervét, valamint a megtelepítésre vonatkozó költségvetést 1899. évi január hó végeig elém terjeszsze.

A gyümölcsösök és az ezekkel kapcsolatos faiskolák mindenütt, ahol a helyi viszonyok azt megengedik és a vidék gyümölcstenyésztésre alkalmas, legalább 400 és legfeljebb 800 négszögöl kiterjedésben, elsősorban az erdőtisztek és erdőőrök illetménykertjeiben vagy azok illetményföldjein, esetleg, ha ezeken arra alkalmas helyek nem volnának, — a szomszédos más kincstári földterületeken vagy végül az e czélra külön megszerzendő magánterületeken rendezendők be, olyképen, hogy idővel a gyümölcsstermelésre alkalmas vidékeken lehetőség szerint az összes természetbeni lakással, illetve föld- vagy kertilletménynyel bíró kezelő erdőtisztek és a külső szolgálatban alkalmazott erdőőrök ily gyümölcsösök élvezetébe kerüljenek. — A gyümölcsösökkel kapcsolatos faiskolák számára az egész területnek legalább $\frac{1}{10}$ része kihasítandó.

Megjegyzem, hogy a gyümölcsösöknek és az ezekkel kapcsolatos faiskoláknak megtelepítése körül felmerülő összes költségeket

az erdőhatóság fogja viselni, ellenben ezeknek további fentartása és ápolása s nevezetesen a gyümölcsös gondozása mellett a faiskola művelése, gyümölcsfaalanyok és oltványok nevelése az illető erdőtiszteknek vagy erdőöröknek a kötelessége lesz, ugyanazonban, hogy viszont a gyümölcsösnek termése teljesen az ő tulajdonukat fogja képezni s emellett az álltaluk fentartott faiskolákból a környékbeli lakosság számára vagy más kincstári gyümölcsös telepítéséhez engedélyem mellett kiosztandó gyümölcsfaalanyokért és oltványokért bizonyos darabonként megállapított díjazásban fognak részesülni, amire nézve az árszabást később fogom megállapítani.

A fentebbiekben körvonalozott tervnek megvalósítására vézve megjegyzem, hogy a gyümölcsösök létesítését egy-egy erdőhatósági területben több évre elosztva, fokozatosan kell elővenni, hogy a költségek ne egyszerre merüljenek föl, másrészt, hogy a telepítendő gyümölcsösök a legelső sorban létesített faiskolákból faalanyokkal és oltványokkal kellő mértékben elláthatók legyenek.

Ezzel kapcsolatosan felhívom az erdőhatóságokat, hogy amennyiben kívánatosnak tartaná, hogy a gyümölestermelés iránt különösebben érdeklődő erdőőrei közül egyet vagy többet valamelyik közeli állami faiskolában az ültetésben, metszésben és nemesítésben gyakorlatilag kiképeztessek, — továbbá, ha szükségesnek mutatkoznék, hogy a megtelepítendő gyümölcsösök számára legalább is az első időben alanyul használandó csemetéket, oltóvesszőket és oltványokat bocsássak az erdőhatóságnak rendelkezésére: — abban az esetben ide ezekre nézve is tegye meg előterjesztését.

Kelt Budapesten, 1898. évi december hó 12.-én.

Darányi. s. k.

III.

Körrendelet

valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek.

(A kopár területek egyöntetű nyilvántartása ügyében.)

78.011/1898. sz. földm. min. — Vonatkozással az 1895. évi 78,270 sz. alatt kiadott körrendeletre*) és a kopár területek nyilvántartásánál követendő egyöntetű eljárás szempontjából rendelem, hogy

*) Lásd alább.

az 1879. évi XXXI. t. cz. 165 §-ának és az 1894. évi XII. t. cz. 13. és 14. §-ainak hatálya alá eső kopár területek s illetve az azokra vonatkozó adatok és mozzanatok az ide csatolt minta szerinti nyilvántartásba jegyeztessenek s tartassanak nyilván.

Utasítom ennél fogva a kir. erdőfelügyelőséget, hogy a mellékelt nyomtatványokból a kerületéhez tartozó minden egyes törvényhatóság számára külön-külön füzetet készítvén, azokba az illető törvényhatósághoz tartozó kopár területeket s illetve az azokra vonatkozó adatokat megfelelően bejegyezze és a szükséghez képest a jövőben kiegészítse vagy kiigazítsa.

E nyilvántartás hivatva levén a kopárok felett gyakorlandó állami felügyelet teljesíthetése és azok beerdősítésének foganatosítása s előmozdítása érdekében teendő intézkedések céljaira kellő tájékoztatást nyújtani, figyelmeztetem a kir. erdőfelügyelőséget, hogy azt, a rendelkezésre álló adatok és eddig közvetlen szerzett tapasztalatok alapján lehetőleg pontosan állítsa össze és a nyilvántartás vezetésére a jövőben kiváló gondot fordítson.

Tájékozásképpen megjegyezni kívánom, hogy:

1. a kopár területekkel biró községek nevei a nyilvántartásba szolgabirói járasonként jegyzendők be az egyes szolgabirói járasok után, a kiegészítések és módosítások bejegyezhetése végett megfelelő szabad tér hagyandó;

2. a nyilvántartás 3-ik rovatába, „vagyonos“ vagy „szegény“ szó jelzéssel, az mutatandó ki, vajjon a kopár terület birtokosa az erdősítés költségeit önerejéből fedezni képes-e, illetve állami pénzsegélyre szorul-e?

3. a 7. rovat alá felveendők mindama kopár területek, melyeket a birtokosok önként, tehát az 1879. évi XXXI. t. cz. 165. §-a, vagy az 1894. évi XII. t. cz. 13. és 14. §-ai alapján való elrendelés előtt akár önköltségükön, akár pedig állami pénzsegély mellett már beerdősítettek, vagy ilyen módon beerdősíteni fognak.

4. a 8-ik rovat alatt azokat a kopár területek mutassa ki, melyeknek beerdősítése előreláthatólag csak a törvényes intézkedések megtétele után fog foganatosittatni;

5. a 13., 15., 17. és 19. rovatok alatt kimutatandók mindama kopár területek, melyek az illető év végéig akár önként, akár pedig

az idézett törvények alapján történt intézkedések következtében beerdősítették;

6. a 14-ik rovat alatt kitüntetendő az a pénzösszeg, melyet a birtokos a kopár terület beerdősítéséért jutalom, vagy állami pénzsegély czimen kapott;

7. a 16., 18. és 20. rovatok alatt pedig ama pénzösszeg mutató ki, mely a birtokosok részére állami pénzsegély czimen kiosztatott, az ezen években az illető birtokos részére adományozott erdősítési jutalom a megjegyzés rovatban tüntetendő ki ama területtel együtt, melynek beerdősítéseért a birtokos a jutalmat kapta.

Rendelem továbbá, hogy a nyilvántartás adatait esetről-esetre és a szükséghez képest kiegészítse s illetve módosítsa abból a czélból, hogy a kerületéhez tartozó kopárok állaga s az azokon teljesített erdősítések ügyállása, bármely időben pontosan megállapítható és kimutatható legyen.

Utasítom végül a kir. erdőfelügyelőséget, hogy a fentiek szerint és törvényhatóságokként összeállított nyilvántartásokból a csatolt nyomtatványok felhasználásával egy összesített nyilvántartást készítsen s azt, az adatoknak törvényhatóságokként történt összegezése után és az erdőfelügyelőség kerületét illetőleg az adatokat főösszegekben is kimutatva, legkésőbbben s személyes felelőség terhe alatt a jövő 1899. év február hó végéig hozzám terjeszse fel.

Budapesten, 1898 november hó 13.-án.

A minister megbízásából:

Sóltz Gyula.

IV.

Körrendelet

valamennyi királyi erdőfelügyelőségnek.

(A kopár területek kimutatása ügyében.)

78,270/1895. sz. — Hazánk kopár területeinek erdősítésére kiváló gondot fordítani s az erdősítési munkálatokat lehetőleg előmozdítani óhajtván, elhatároztam, hogy a kopár területek olyan birtokosai, kik az erdősítési munkálatok teljesítésére, — az erdősítésnek az 1879. évi XXXI. t. czikk 165. §-a alapján való elren-

delése előtt önként fognak vállalkozni, az erdősítés közgazdasági értékéhez és fontosságához, valamint a tényleg felmerült költségek magyságához képest megfelelő segélyezésben részesíttessenek s illetve, hogy az erdősítési munkálatok költségeinek megfelelő részét, a mennyiben ezt a rendelkezésemre álló hitel meg fogja engedni, az állam viselje.

Erre az elhatározásomra való figyelemmel s miután az ügyben teendő további intézkedések mulhatatlanul szükségessé teszik azt, hogy mindenekelőtt az állam által viselendő költségek legalább megközelítőleg kimutattassanak s az erdősítési munkálatok terve és sorrendje az elérhető előnyökre és közgazdasági haszonra való figyelemmel megállapíttassék, — utasítom a m. kir. erdőfelügyelőséget, hogy a kerületéhez tartozó azokat a kopár területeket, melyek az erdőtörvény 165. §-a alapján az erdők állagához lesznek csatolandók *s melyek tehát a jelenben erdőállag kiegészítő részét még nem képezik*, községenként s birtokosonként mutassa ki s a megjegyzés rovatában tüntesse ki azokat az összegeket, melyek a kérdésben levő terület beerdősítésével egybekötött költségek fedezéséhez holdanként szükségesek, abban az esetben, ha a felmerülő munkálatok szakszerűen s a közgazdasági érdekeknek megfelelő módon fognak teljesíttetni.

Minthogy pedig méltán elvárható az, hogy a vagyonosabb birtokosok az állami segélyt kisebb mértékben vegyék igénybe, s illetve az adható kedvezmények megállapításánál nem csak az erdősítés közgazdasági haszna és értéke, hanem a birtokos anyagi helyzete is lehetőleg figyelembe vétessék, utasítom továbbá a m. kir. erdőfelügyelőséget, hogy a fentebbiek értelmében készíttendő kimutatásban a birtokos anyagi helyzetére nézve is legjobb tudomása szerint nyilatkozzék s ezen nyilatkozatának előterjesztésénél különösen a szegény vagy anyagi zavarokkal küzdő községeket és a volt úrbéres közbirtokosságokat vegye figyelembe.

A kopár területeknek egészében és összeségében való kimutatása után, komoly megfontolás tárgyául kitüzendő az, hogy ezen kopár területek közül melyek azok, — melyek közgazdasági érdekekből elsősorban lennének beerdősítendőek s nevezetesen, hogy az erdősítési munkálatok a legközelebbi 1896. és 1897. években hol és mily kiterjedésben lennének foganatosítandók.

Rendelem tehát, hogy a fentebbiek értelmében elkészítendő főkimutatás alapul vétele mellett külön kimutatást készítsen azokról a kopárokról, melyek beerdősítése elsősorban lenne szorgalmazandó — s hogy az erdősítési munkálatok sorrendjének megjelölése mellett nevezze meg azon birtokosokat, kik a kilátásba helyezendő kedvezmények mellett az 1896. év elején és annak folyamán felhivandók lennének arra, hogy az erdősítési munkálatokat az 1896. s illetve 1897. években kezdjék meg.

Az ügy sürgösségére való figyelemmel s miután multhatlanul megkívánom azt, hogy az elrendelt kimutatások legkésőbb idei deczember hó 30-áig hozzám felterjesztessenek, megengedem, hogy a kir. erdőfelügyelőség a kimutatásokat kerületének külön beutazása nélkül, a rendelkezésére álló, esetleg rövid uton megszerzendő adatok alapján állítsa össze s hogy nevezetesen a kopár területek kiterjedését csak megközelítőleg mutassa ki.

Mintogy azonban a jövőben a kopár területek lehetőleg pontosan és részletesen lesznek nyilvántartandók, már előzetesen figyelmeztetem a kir. erdőfelügyelőséget, hogy ezentul a kopárok nyilvántartására kiváló gondot fordítson s a nyilvántartást esetről esetre a szükséges adatok megszerzése után azonnal kiegészítse akként, hogy a kerületéhez tartozó kopárok állaga bármely időben pontosan megállapítható legyen.

Az itt tárgyalt kopárokon felül léteznek továbbá az erdők állagához tartozó olyan kihasznált vágások és területek, melyek szintén a kopárok jellegével bírnak s melyek az 1879. évi XXXI. t. cikk 165. §-a alapján beerdősítendő területektől a talaj minőségére s jelenlegi állapotára csak annyiban különböznek a mennyiben ezen területeket a birtokosok, az erdőtörvény 2., 4., 5., 17., 47. és 48. §-ai értelmében minden előzetes tárgyalás és kijelölés nélkül erdőrendészeti áthágás büntetésének terhe alatt beerdősíteni és a felmerülő kiadásokat sajátjukból fedezni kötelesek.

Ezeknek a régebbi czélszerűtlen gazdálkodás következményének tekinthető kopároknak, illetve kipurított vágásoknak beerdősítése azonban sok helyütt szintén nagy nehézséggel és anyagi áldozatokkal van egybekötve s előfordultak olyan esetek, hogy a régebben kihasznált erdőterületek birtokosai a legjobb akarat mellett sem voltak képesek az erdőtörvényben foglalt rendelkezéseknek meg-

felelni, csak azért, mivel a felmerülő kiadások viselését anyagi helyzetük nem engedte meg.

Nem zárkozom el tehát attól, hogy a mennyiben ezt a viszonyok és körülmények meg fogják engedni, az elkopárosodott erdőterületek birtokosai is némi kedvezményben részesíttessenek s az erdősitési munkálatok teljesítése lehetőleg megkönnyíttessék.

Rendelem tehát, hogy az elkopárosodott erdőterületekről szintén egy kimutatást készítsen s abban a kopár erdőterület birtokosát s a területnek fekvését (melyik községben) is jelölje meg.

Ezen kimutatás, a fentebiek értelmében bemutatandó kimutatókkal egyidejűleg felterjesztendő s a jelentésben külön megjelölendők azon birtokosok, kik anyagi helyzetüknél s már tényleges viszonyoknál fogva elsősorban érdemesek arra, hogy az erdősitési munkálatok teljesítésénél segítyeztessenek.

Végül rendelem, hogy miután az 1896. évre rendelkezésemre álló hitel ezen alkalommal egész pontossággal még meg nem állapítható s következőleg a segítyezésnek mily mértékben és kiterjedésben való gyakorlására biztos következtetések nem vonhatók, — a tervbe vett segítyezésről a birtokosokat mindaddig ne értesítse, míg a felterjesztendő kimutatásokra vonatkozó elhatározásom nem fog leérkezni.

Kelt Budapesten 1895. évi deczember hó 11-én.

Darányi, s. k.

V.

Jegyzőkönyv

a földmivelésügyi m. hir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segítyező alap intéző bizottságának Budapesten 1898. évi deczember hó 3-án tartott rendes üléséről.

Jelen voltak: Sóltz Gyula ministeri tanácsos, elnök, Horváth Sándor, Tavi Gusztáv és Bartha Gyula főerdőtanácsosok, bizottsági tagok, Nagy Károly erdőtanácsos a bizottság előadója; dr. Hoffmann Gyula erdész, az alap pénztárosa és Doroszlai Gábor kir. alerdőfelügyelő, jegyzőkönyvvezető.

Elnök üdvözli a megjelent bizottsági tagokat s az ülést

határozatképesnek nyilvánítván, megnyitja, továbbá megemlíti, hogy Szabó Adolf, Tomcsányi Gyula, Havas József és Simenszky Kálmán bizottsági tagok távolmaradásukat kimentették.

I. Előadó bemutatja a földmivelésügyi m. kir. minister ur f. évi 33,680. sz. intézvényét, mely szerint az alap 1897. évi zárószámadását felülvizsgáltatván, azt helyesnek találta s ennélfogva felhatalmazza az intéző bizottságot, hogy a felelős számadók részére kiállított felmentvényeket kézbesithesse.

A leirat tudomásul vétetik és a felmentvények kiadása elhatároztatik.

II. Előadó bemutatja özv. Petykó Józsefné folyamodványát, melyben Anna nevü leánya részére segílyt kér.

Folyamodó kérelme figyelembe nem vehető, mert a segílyösszegek a folyó tanévre már kiosztattak, a további segílyezésre nézve pedig csak a jelen tanév végével nyert iskolai bizonyítvánnyal felszerelt s az annak idején közhírré teendő pályázati felhívásra benyújtott kérvények lehetnek érdemleges elbírálás tárgyai.

A kérvény tehát ez értelemben elintézve visszaküldendő a folyamodónak.

III. Előadó továbbá bemutatja Csiby Lőrincz m. kir. erdőtanácsos, erdőakadémiai tanár folyamodványát, melyben annak bejelentése mellett, hogy Lőrincz fia f. évi november 1.-től megszűnt gymnasiumi tanuló lenni s a szabályzat 2. §-ában megjelölt tanintézetek egyikét sem látogatja, kéri, hogy a nevezett fia részére a jelen tanévre adományozott 100 frt segíly Sándor fiára átruháztassék.

Minthogy folyamodónak a gymnasiumot látogató Sándor fia a bemutatott bizonyítvány szerint az elmúlt iskolai évfolyamot jó eredménnyel végezte, a bizottság — az 1893. évi december hó 2.-án tartott ülés V. sz. határozatához hasonlóan — a kérvény figyelembevételét határozza el.

IV. Az alap pénztárosa betérjeszti és felolvassa az alapnak az 1898. év III. negyedének végén mutatkozott pénztári álladékokról szóló kimutatást, a mely szerint az alap tulajdonát képezik.

I. Értékpapirokban:

1. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban 50,000 korona névértékű korona- járadék	25,000	frt — kr.
2. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban 10,000 forint névértékű regále-kötvény	10,000	frt — kr.

II. Készpénzben:

1. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban a 21,487. sz. könyv szerint	12,041	frt 90 kr.
2. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban a 22,896. sz. könyv szerint	2,457	frt — kr.
3. Az erdészeti házipénztárban	53	frt 81 kr.
Összesen	49,552	frt 71 kr.

Ebből az összegből esik:

Az alaptőkére:

a) értékpapirokban	15,000	frt — kr.
b) takarékpénztári be- tétben	4,917	frt 57 kr.
	19,917	frt 57 kr.

2. A folyó kezelésre:

a) az 1898/99. tan- évre megszavazott 14,600 frt segélyből még ki nem fizetett összeg	13,455	frt — kr.
b) az 1898. év tiszta jövedelme	16,180	frt 14 kr.
Összesen	49,552	frt 71 kr.

Bemutatja és fölolvassa továbbá az ülés napján mutatkozó
pénztári álladékról szóló kimutatást, amely szerént van:

I. Értékpapirokban:

1. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban 50,000 korona névértékű korona- járadék	25,000	frt — kr.
2. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban 10,000 forint névértékű regále- kötvény	10,000	frt — kr.

II. Kézpénzben:

1. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban a 21,487. sz. könyv szerént	11,758 frt 90 kr.
2. A magyar leszámítoló- és pénzváltó- bankban a 22,896. sz. könyv szerént	2,057 frt — kr.
3. Az erdészeti házipénztárban	99 frt 42 kr.
Összesen	48,915 frt 32 kr.

Ebből az összegből esik:

1. Az alaptőkére:

a) értékpapirokban	15,000 frt — kr.	
b) takarékpénztári be- tétékben	4,917 frt 57 kr.	19,917 frt 57 kr.

2. A folyó kezelésre:

a) az 1898/9. tanévre megszavazott 14,600 forint segélyből még ki nem fize- tett összeg	8,870 frt — kr.	
b) az 1898. évi tiszta jövedelem	20,127 frt 75 kr.	28,997 frt 75 kr.
Összesen		48,915 frt 32 kr.

A bizottság a pénztári jelentéseket tudomásul veszi s ezzel kapcsolatban egyttal megbizza az előadót, hogy a megfelelő lépéseket tegye meg az iránt, hogy az alap pénztárának a ministeri (erdő) számvevőség részéről évnegyedenként való rovincsolása a földművelésügyi minister ur által elrendeltessék.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Nagy Károly s. k.,
előadó.

Doroszlai Gábor s. k.,
jegyzőkönyvvezető.

Sóltz Gyula s. k.,
elnök.